EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 11 24
COM(2023) 736 final

2023/0419 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinio pakeitimo priėmimo Sąjungos vardu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas yra susijęs su Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės (toliau – Norvegija) susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje[1] (toliau – Susitarimas) dalinio pakeitimo priėmimu.

Susitarimas įsigaliojo 2018 m. rugsėjo mėn. Juo ES valstybėms narėms ir Norvegijai sudaromos sąlygos bendradarbiauti panašiai, kaip valstybės narės bendradarbiauja pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 904/2010[2] ir Tarybos direktyvą 2010/24/ES[3], kad kovotų su sukčiavimu PVM ir padėtų vienos kitoms vykdyti reikalavimus PVM srityje.

Tačiau nuo to laiko padaryti keli Tarybos reglamento (ES) Nr. 904/2010 pakeitimai ir – būtent iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentu (ES) 2018/1541[4] – nustatyta naujų administracinio bendradarbiavimo priemonių. Šios naujos priemonės apima:

– tinklo „Eurofisc“ tobulinimą stiprinant valdymą, imantis tolesnių veiksmų (bendro duomenų tvarkymo ir analizės) ir bendrai atliekant administracinius tyrimus (bendrus auditus);

– bendradarbiavimą su kitomis ES teisėsaugos institucijomis (Europolu, OLAF);

– dalijimąsi pagrindine informacija apie importą ir transporto priemones.

Taip pat buvo numatyta galimybė naudotis ne tik standartinėmis formomis, bet ir kitomis keitimosi informacija priemonėmis.

Susitarimo 41 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, kuria vadovaujamasi tuo atveju, jei kuri nors Susitariančioji Šalis nori, kad Susitarimas būtų persvarstytas. Taigi, ta Susitariančioji Šalis pateikia pasiūlymą Jungtiniam komitetui, o šis pateikia rekomendacijas, visų pirma dėl derybų pradžios pagal Susitariančiųjų Šalių taisykles dėl tarptautinių derybų.

Per 2021 m. lapkričio 25 d. įvykusį antrąjį ES ir Norvegijos jungtinio komiteto, įsteigto pagal Susitarimo 41 straipsnio 1 dalį, posėdį Norvegijos Karalystė oficialiai pateikė prašymą papildyti ir iš dalies pakeisti Susitarimą, siekiant:

- atsižvelgti į nustatytas naujas administracinio bendradarbiavimo priemones (ne tik standartinių formų, bet ir kitų keitimosi informacija priemonių naudojimą, bendrai atliekamus administracinius tyrimus ir tinkle „Eurofisc“ vykdomus tolesnius veiksmus);
- atnaujinti nuorodą į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl

[1] Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimas dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 195, 2018 8 1, p. 3–22).

[2] 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1).

[3] 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis (OL L 84, 2010 3 31, p. 1).

[4] 2018 m. spalio 2 d. Tarybos reglamentas (ES) 2018/1541, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 904/2010 ir (ES) 2017/2454 nuostatos dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje stiprinimo priemonių (OL L 259/1, 2018 10 16, p. 1–11).

laisvo tokių duomenų judėjimo[5] panaikintą Direktyvą 95/46/EB, nuorodą į direktyvą pakeičiant nuoroda į reglamentą, ir ypač siekiant pateikti nuorodas į Reglamento (ES) 2016/679 nuostatoms lygiavertes Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo[6] nuostatas.

Norvegija iki šiol aktyviai veikė daugumoje „Eurofisc“ veiklos sričių. 2020 ir 2021 m. Norvegija įspėjo valstybes nares apie galimą sukčiavimą ir galimus 5 mlrd. EUR dydžio PVM nuostolius anglies dioksido kredito srityje.

Susitarimą iš dalies pakeitus ir į jį įtraukus pirmiau minėtas naujas priemones būtų sudaromos sąlygos geresniam bendradarbiavimui ir stiprinama kova su sukčiavimu, o tai teiktų pridėtinę vertę abiem Susitarimo Šalims (Norvegijai ir valstybėms narėms).

2022 m. birželio 17 d. buvo priimtas Tarybos sprendimas, kuriuo įgaliojama pradėti derybas su Norvegijos Karalyste siekiant iš dalies pakeisti Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje[7].

2022 m. spalio mėn., taikant rašytinę procedūrą, buvo priimta Jungtinio komiteto rekomendacija pradėti derybas pagal Susitarimo 41 straipsnio 5 dalį (pasikeitimas laiškais).

2022 m. lapkričio 18 d. įvyko derybų raundas ir 2023 m. birželio 27 d. buvo pasiektas susitarimas.

Informacija apie padarytą pažangą Tarybai buvo nuolat teikiama Mokesčių klausimų darbo grupėje ir Aukšto lygio darbo grupėje.

Komisija mano, kad Tarybos derybiniuose nurodymuose nustatyti tikslai yra pasiekti ir derybose sutartas tekstas – Sąjungai priimtinas.

Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinis pakeitimas [data] pasirašytas Sąjungos vardu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Derybos dėl Susitarimo dalinio pakeitimo vyko laikantis 2022 m. birželio 17 d. Tarybos priimtų išsamių derybinių nurodymų.

Administracinio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis PVM srityje stiprinimas yra vienas iš Europos Komisijos 2020 m. komunikate „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“[8] nurodytų veiksmų.

Be to, reikėtų pažymėti, kad dalinis pakeitimas apimtų jau galiojančias bendradarbiavimo priemones, kurias valstybės narės taiko remdamosi Reglamentu (ES) Nr. 904/2010.

Tad ši iniciatyva atitinka dabartinę Komisijos PVM srities politiką, taip pat ji padėtų suderinti valstybių narių ir Norvegijos bendradarbiavimą su ES *acquis*.

---

5 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88).

6 https://www.efta.int/eea/eea-agreement.

7 2022 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/1311, kuriuo įgaliojama pradėti derybas su Norvegijos Karalyste siekiant iš dalies pakeisti Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 198, 2022 7 27, p. 14–15).

8 14 veiksmas (COM/2020/312 *final*).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas Tarybai teikiamas remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 6 dalimi.

SESV 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, be išimtinės Sąjungos kompetencijos SESV 3 straipsnio 1 dalyje išvardytose srityse, Sąjunga „taip pat naudojasi išimtine kompetencija tarptautiniams susitarimams sudaryti, kai jų sudarymas yra numatytas Sąjungos teisėkūros procedūra priimtame akte arba yra būtinas, kad Sąjunga galėtų naudotis savo vidaus kompetencija, arba jei jų sudarymas gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį“.

Remiantis nusistovėjusia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, susitarimas, reglamentuojantis sritis, kuriose imtasi suderinimo priemonių, gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį[9].

Persvarstytinas Susitarimo dalykas, t. y. Tarybos reglamentu (ES) 2018/1541 nustatytų naujų administracinio bendradarbiavimo priemonių įtraukimas, priklauso Sąjungos išimtinei kompetencijai. Pagal Susitarimo 41 straipsnio 2 dalies k punktą atnaujinti nuorodas, t. y. nuorodą į Direktyvą 95/46/EB pakeisti nuoroda į Reglamentą (ES) 2016/679, gali Jungtinis komitetas. Tačiau to atnaujinimo klausimas gali būti svarstomas ir per inicijuotas naujas derybas dėl Susitarimo teksto.

Pagal Sutartis Komisija teikia pasiūlymą dėl Sąjungos susitarimo sudarymo.

• Proporcingumo principas

Bendradarbiavimo priemonėmis, kurios turi būti įtrauktos į Susitarimo dalinį pakeitimą, bus laikomasi proporcingumo principo ir jomis nebus viršijama to, kas būtina tikslui – sudaryti Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės administracinio bendradarbiavimo PVM srityje bendrą pagrindą – pasiekti. Šiuo Susitarimo daliniu pakeitimu už PVM teisės aktų taikymą atsakingoms valstybių narių valdžios institucijoms bus sudaromos sąlygos bendradarbiauti su Norvegijos mokesčių administratoriumi panašiai, kaip tos valdžios institucijos bendradarbiauja tarpusavyje ES, ir laikantis ES *acquis*.

3. POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

• Poveikio vertinimas

Remiantis geresnio reglamentavimo priemonių rinkinio[10] 7 priemone, jeigu poveikio neįmanoma aiškiai nustatyti *ex ante*, poveikis yra nedidelis arba šioje srityje Komisija neturi pasirinkimo arba turi mažai pasirinkimo galimybių, poveikio vertinimo atlikti nebūtina.

Šiuo daliniu pakeitimu siekiama jau galiojantį ES ir Norvegijos susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje kuo labiau suderinti su ES teisės aktais dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje ir dėl duomenų apsaugos. Iš esmės, numatomo pasiūlymo rezultatas bus ne naujas teisės aktas, o ES ir Norvegijos susitarimo dalinis pakeitimas.

---

9 Teisingumo Teismo nuomonės 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, 118 punktas ir jame cituojama teismo praktika.

10 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/br_toolbox-nov_2021_en_0.pdf.

- **Pagrindinės teisės**

Numatomu susitarimu bus laikomasi pagrindinių Europos Sąjungos vertybių, nustatytų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas ES biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Numatomu daliniu pakeitimu valstybėms narėms, kiek įmanoma ir kai būtina, bus suteikta naujų bendradarbiavimo su Norvegija priemonių, panašių į tas, kurios Reglamentu (ES) 2018/1541 nustatytos Reglamente (ES) Nr. 904/2010 netrukus po to, kai buvo sudarytas ir pasirašytas ES ir Norvegijos susitarimas. Be to, šiuo daliniu pakeitimu atnaujinama nuoroda, t. y. nuoroda į panaikintą Direktyvą 95/46/EB pakeičiama nuoroda į nacionalines taisykles, priimtas pagal EEE susitarimo XI priedo 5e punktą, ir į Reglamentą (ES) 2016/679 dėl asmens duomenų apsaugos. Taip pat paaiškinama, kad kilus ginčų dėl EEE susitarimo XI priedo 5e punkte nurodytų duomenų apsaugos srities taisyklių konsultacijos Jungtiniame komitete nerengiamos.

Kalbant konkrečiai, dalinis pakeitimas apima šiuos aspektus:

1. Bendrai atliekami administraciniai tyrimai (bendri auditai)

13 straipsnio 2 dalies a punktu būtų nustatytos galimybės bendrai atlikti administracinius tyrimus – bendradarbiaudamos valstybės narės jau gali juos atlikti pagal Reglamento (ES) Nr. 904/2010 28 straipsnio 2a dalį. Remdamiesi šiuo straipsniu, vienos valstybės kompetentingų institucijų įgalioti pareigūnai galėtų dalyvauti kitos valstybės pareigūnų atliekamuose administraciniuose tyrimuose ir bendrai atliekamuose administraciniuose tyrimuose.

2. Tinkle „Eurofisc“ vykdomi tolesni veiksmai

15 straipsnio 1 dalies a punktu „Eurofisc“ sistemoje būtų leidžiama imtis tolesnių veiksmų (jų valstybės narės jau gali imtis pagal Reglamento (ES) Nr. 904/2010 33 straipsnio 2 dalies d punktą) dalyvaujant Norvegijai. „Eurofisc“ sistemoje valstybės narės ir Norvegija galėtų koordinuoti dalyvaujančių valstybių atliekamus administracinius tyrimus, susijusius su „Eurofisc“ ryšių palaikymo pareigūnų nustatytais sukčiavimo atvejais.

3. Teisinės nuorodos į Direktyvą 95/46/EB atnaujinimas

Kadangi pakoreguotas Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (ES) 2016/679 perkeltas į EEE susitarimą, siūlomais 6 straipsnio daliniais pakeitimais nuoroda į Direktyvą 95/46/EB pakeičiama nuoroda į Reglamentą (ES) 2016/679 ir EEE susitarimo XI priedo 5e punktą.

Galiausiai, kadangi į siūlomą 6 straipsnį būtų įtraukta nuoroda į EEE susitarimo XI priedo 5e punktą, reikėtų iš dalies pakeisti Susitarimo 42 straipsnį siekiant paaiškinti, kad Jungtinis komitetas nėra kompetentingas spręsti duomenų apsaugos srities bendro pobūdžio ginčų.

2023/0419 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinio pakeitimo priėmimo Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį kartu su 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos b punktu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[1],

kadangi:

(1) pagal Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje[2] (toliau – Susitarimas) vykdomas bendradarbiavimas jau davė labai teigiamų rezultatų;

(2) Tarybos reglamentu (ES) 2018/1541[3] iš dalies pakeitus Tarybos reglamentą (ES) Nr. 904/2010, ES teisės aktuose nustatyta naujų bendradarbiavimo priemonių;

(3) todėl Susitarimas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad valstybėms narėms būtų suteikta naujų bendradarbiavimo su Norvegija priemonių;

(4) Susitarimo dalinio pakeitimo tekstas, dėl kurio susitarta derybų metu, reikiamai atitinka Tarybos patvirtintus derybinius nurodymus;

(5) remiantis Tarybos sprendimu (ES) XXXX[4], Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinis pakeitimas buvo pasirašytas [data] [su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau]. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 2018/1725[5] 42 straipsnio 1 dalį buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu;

---

1 [data] nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

2 Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimas dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 195, 2018 8 1, p. 3–22).

3 2018 m. spalio 2 d. Tarybos reglamentas (ES) 2018/1541, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 904/2010 ir (ES) 2017/2454 nuostatos dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje stiprinimo priemonių (OL L 259/1, 2018 10 16, p. 1–11).

4 Tarybos sprendimas (ES) XXXX dėl Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinio pakeitimo pasirašymo Sąjungos vardu (OL L XXXX).

5 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl

(6) Susitarimas turėtų būti patvirtintas Europos Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje dalinis pakeitimas patvirtinamas Sąjungos vardu.

Susitarimo dalinio pakeitimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas skiria asmenį, įgaliotą Europos Sąjungos vardu pateikti Susitarimo 44 straipsnio 4 dalyje numatytą pranešimą ir taip išreikšti Europos Sąjungos sutikimą laikytis Susitarimo.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98).